

Varbergs kommun

Rektorn vid Göthriks skola

Beslut för grundskola och fritidshem

---

efter tillsyn av Göthriks skola
i Varbergs kommun

Tillsyn i Göthriks skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Varbergs kommun under vår- och hösttermin 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Göthriks skola besöktes av Skolinspektionen den 16 och 17 april 2013.

Fakta om skolan

Göthriks skola ligger strax utanför samhället Grimeton i Varbergs kommun. Skolan har 20 elever i förskoleklass, 182 elever i årskurserna 1–9 och 66 elever är inskrivna i fritidshemmet. Personalen är indelad i tre arbetslag och skolan leds av en rektor.

År 2012 nådde enligt rektorn 96 procent av eleverna i årskurs 3 kunskapskraven för godtagbara kunskaper i matematik och 95 procent i svenska. Samtliga elever nådde kunskapskraven i naturorienterande- och samhällsorienterande ämnen. I årskurs 6 samma år nådde 80 procent av eleverna kunskapskraven för godtagbara kunskaper i engelska, 87 procent nådde kunskapskraven i svenska, 93 procent i matematik, religionskunskap och samhällskunskap. I övriga ämnen nådde samtliga elever kunskapskraven för godtagbara kunskaper.

Skolverkets officiella statistik för kunskapsresultaten i årskurs 9 visar att andelen elever som fick slutbetyg i samtliga ämnen har sjunkit tre år i rad och det genomsnittliga meritvärdet har sjunkit två år i rad. Statistiken visar att år 2012 var 67 procent av eleverna behöriga till nationella program vid gymnasieskolan och 67 procent av eleverna fick slutbetyg i alla ämnen. Det genomsnittliga meritvärdet var 193 poäng (riket 211).

När det gäller slutbetygens fördelning på de olika betygsstegen samt andel elever som saknade slutbetyg i ämnet visar statistiken för samma år att stora skillnader fanns mellan ämnen. Som exempel på detta kan anges att i ämnet bild fick 60 procent av eleverna slutbetyget MVG och i ämnena kemi och fysik fick inga elever detta slutbetyg. I ämnet engelska saknade 25 procent av eleverna slutbetyg och i ämnena moderna språk, slöjd och svenska fick samtliga elever slutbetyg.

Helhetsbedömning

Skolan har högre kunskapsresultat i årskurserna 3 och 6 än i årskurs 9. Eleverna i årskurs 9 har låga kunskapsresultat. Tillsynen visar att det finns brister i utbildningen för elever i de högre årskurserna och dessa brister finns inte i de lägre årskurserna. Trots att skollagen anger att eleverna ska ges ett ökat inflytande över hur utbildningens utformning i takt med ökad mognad och ålder är

det ett omvänt förhållande vid skolan. Eleverna får ett minskat inflytande över utbildningen vid skolan i takt med ökad mognad och ålder.

Skolan har identifierat brister i undervisningen i framförallt engelska, matematik och svenska och arbetar för att åtgärda bristerna. Skolan måste dock utvärdera kunskapsresultaten bättre och sätta dessa i relation till hur undervisningen har utformats för att på så sätt ta reda på möjliga orsaker till de låga kunskapsresultaten och därmed sätta in rätt åtgärder för ökad måluppfyllelse i samtliga ämnen. Tillsynen visar att alla elever som är i behov av särskilt stöd inte i tillräcklig omfattning får det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver. Det finns elever som saknat åtgärdsprogram trots att de inte uppnått kunskapskraven och på så sätt har dessa elevers stödbehov inte heller utretts. Detta bidrar till att alla elever inte ges möjlighet att nå kunskapskraven.

Skolinspektionen bedömer att skolan snabbt åtgärdar de kränkningar som kommer till skolans kännedom och personalen arbetar även till viss del för att förebygga kränkningar. Detta arbete behöver dock utvecklas vidare och kopplas till planen mot kränkande behandling så att skolan vet att rätt åtgärder sätts in som leder till önskat resultat. De åtgärder som genomförts finns inte inskrivna i planen och resultatet av åtgärderna finns inte dokumenterade. Skolans och fritidshemmet plan mot kränkande behandling uppfyller inte de krav som ställs på sådana planer.

Tillsynen av fritidshemmet visar att fritidshemmet kompletterar skolan innehållsmässigt och ger eleverna en meningsfull fritid vilket också är huvudsyftet med fritidshemmet. För att förbättra verksamheten måste rektor se till att det finns en tydlig planering av verksamheten kopplad till behoven och att resultaten av verksamhetens arbete mot målen utvärderas och dokumenteras i skolans kvalitetsarbete.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Varbergs kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 24 september 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Varbergs kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Undervisningen i olika ämnesområden ska samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet.
- Fritidshemmet ska arbeta medvetet för att motverka traditionella könsmönster.

Motivering

Enligt läroplanen har rektorn ansvar för att undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet.

Av läroplanen framgår vidare att skolan aktivt och medvetet ska främja kvinnors och mäns lika rätt och möjligheter. Det sätt på vilket flickor och pojkar bemöts och bedöms i skolan, och de krav och förväntningar som ställs på dem, bidrar till att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan har ett ansvar för att motverka traditionella könsmönster. Den ska därför ge utrymme för eleverna att pröva och utveckla sin förmåga och sina intressen oberoende av könstillhörighet.

I den enkät pedagogisk personal besvarat inför Skolinspektionens tillsyn svarar en stor andel att man på skolan inte har ämnesövergripande arbeten. Lärare i de övre årskurserna uppger vid intervjun att det finns många hinder för att arbeta ämnesövergripande. Det har vid några tillfällen förekommit ämnesövergripande arbete i de högre årskurserna och några temadagar har genomförts men det förekommer sällan.

Vid intervju med personal i fritidshemmet framkommer att de inte medvetet arbetar för att motverka traditionella könsmönster. Personalen uppger att de inte aktivt har arbetat med frågan kring genus i fritidshemmet.

Utredningen visar att undervisningen i olika ämnesområden i de högre årskurserna inte samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet. Vidare framgår att fritidshemmet inte arbetar medvetet för att motverka traditionella könsmönster. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

Lgr11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning samt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Varbergs kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Utformningen av inflytandet ska anges i planeringen av verksamheten och skolan ska ha en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad.
- Eleverna ska ha ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.
- Vid skolenheten ska finnas ett eller flera forum för samråd med eleverna.

Motivering

Enligt skollagen ska elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Den närmare utformningen av inflytandet ska enligt skollagen anges i samband med planeringen av verksamheten. Enligt läroplanen ska undervisningen bedrivas i demokratiska arbetsformer och förbereda eleverna för att aktivt delta i samhällslivet. Den ska utveckla deras förmåga att ta ett personligt ansvar. Genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen och få välja kurser, ämnen, teman och aktiviteter, kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar. Enligt läroplanerna ska läraren svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Enligt skollagen ska det vid varje skolenhet finnas ett eller flera forum för samråd med eleverna. Där ska sådana frågor behandlas som är viktiga för enhetens verksamhet och som kan ha betydelse för eleverna.

Lärarna i de högre årskurserna berättar att de borde bli bättre på att göra eleverna delaktiga vid planeringen av undervisningen. De uppger att anledningen kan vara att lärarna känner att de har ett stort ansvar för undervisningen när betyg ska sättas och att det kan kännas svårt att släppa in eleverna vid planeringen. De anser att elevers delaktighet tar tid och att det ofta råder tidsbrist i undervisningen då det är så mycket eleverna ska lära sig. Lärarna uppger att de inte känner till att skolan skulle ha någon gemensam planering för hur eleverna ska ges ett ökat inflytande efter ålder och mognad. I den enkät Skolinspektionen genomförde inför tillsynen svarade en stor andel av den pedagogiska personalen att eleverna inte är med och planerar hur undervisningen ska genomföras. Mer än hälften av eleverna i årskurs 9 svarade i enkäten dels att det bara är lärarna som bestämmer vad de ska arbeta med på lektionerna, dels att det

stämmer ganska dåligt att eleverna är med och bestämmer på vilket sätt de ska arbeta på lektionerna. Elever i årskurserna 6-9 svarar vid intervju att de får färdiga planeringar på vad de ska kunna och vad de ska göra men att de inte är delaktiga vid framtagandet av planeringen. De uppger att de kan få välja mellan olika ämnesområden men att de inte på annat sätt görs delaktiga vid planeringen av undervisningen.

Elever i årskurserna 1-5 och deras lärare elever uppger att de regelbundet har klassråd. Skolans elevråd representeras bara av elever i årskurserna 6-9. Eleverna i årskurs 1-5 berättar att de ibland för fram frågor till elevrådet men uppger att de inte får någon respons från elevrådet på sina frågor. Elever i årskurserna 6-9 berättar att tid finns avsatt för klassråd men att klassråd ändå inte genomförs i samtliga klasser. De känner inte alltid till vem som är elevrådsrepresentant i deras klass och de saknar respons från elevrådet vilket de anser inte fungerar då elevrådet mycket sällan har möten. De uppger vidare att de upplever att de inte kan vara med och påverka utbildningen via elevrådet då de inte ser att de märker någon skillnad, inget händer med det de tagit upp. De berättar att de ska ha klassråd varannan vecka men inga frågor kommer upp vid klassråden och då arbetar de med skolarbete istället. Lärarna som undervisar i årskurserna 1-5 berättar att de inte vet anledningen till att dessa årskurser inte är representerade i elevrådet.

Av utredningen framgår att utformningen av inflytandet inte anges i planeringen av verksamheten och att skolan inte har en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad. Vidare ger inte alla lärare i de högre årskurserna eleverna ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och det forum för samråd med eleverna som finns vid skolan fungerar inte tillfredsställande. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

4 kap. 9 och 13-14 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Särskilt stöd

Bedömning

Varbergs kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller att eleven har andra svårigheter i sin situation på skolan ska anmäla det till rektor.
- Rektor ska se till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds.
- Eleverna ska få det särskilda stöd i skolan som utredningen har visat att de behöver.

Motivering

Enligt skollagen ska rektorn se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att en elev ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Enligt läroplanen har rektor ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver.

Vid intervju med lärare och elevhälsopersonal framkommer att det finns elever som fått F i betyg men att det inte anmälts till rektorn så att elevens eventuella behov av särskilt stöd har kunnat utredas. Därvid har, enligt lärarna, inte heller beslut om åtgärdsprogram fattats och eleven har inte fått särskilt stöd. Lärarna uppger vidare att de ibland saknar den kompetens som behövs för att göra tillräckliga utredningar när svårigheterna är omfattande. I sådana fall har eleven anmälts till extern utredningsenhet. Det har enligt lärare förekommit att utredningar dröjt upp till ett och ett halvt år innan de blivit klara och under tiden har lärarna satt in stödåtgärder som de inte vet om de är rätt utformade eller tillräckliga. Lärare berättar att de inte alltid utgår från elevens behov när de utarbetar åtgärdsprogram utan det förekommer att de utgår från de resurser som finns när de vet att det inte finns tillräckliga resurser vid skolan för att tillgoda behoven.

Vidare framkommer vid intervju med lärare och elevhälsopersonal att det finns elever där utredningen har visat att eleven behöver särskilt stöd men att eleverna inte sedan har fått det särskilda stöd de har behövt på grund av att skolan saknat tillräckliga resurser för att genomföra åtgärderna, främst vad gäller elever som har läs- och skrivsvårigheter. Lärarna kan ge exempel på att om det särskilda stödet skulle ha satts in tidigare och i tillräcklig omfattning anser de att eleven kunde nå kunskapskraven.

Rektor uppger i intervju att det kan förkomma att lärare i åtgärdsprogram anpassar åtgärderna till skolans möjligheter snarare än till elevens behov då det vid en liten skola finns lite resurser. Rektor berättar att det kan finnas olika syn

på vad som är elevens behov men att det kan hända att alla elever inte får det stöd de behöver.

Elever berättar att i de skriftliga omdömena som de får i samband med utvecklingssamtalen har det vid upprepade tillfällen förekommit att de har fått veta att de riskerar att inte nå vissa kunskapskrav. Trots detta berättar de att de upplever att de inte har fått den hjälp och det stöd som de har behövt.

Av utredningen framgår att den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller att eleven har andra svårigheter i sin situation på skolan inte alltid anmäler det till rektor. Rektor ser inte heller till att behovet av särskilt stöd alltid skyndsamt utreds och eleverna får inte alltid det särskilda stöd i skolan som utredningen har visat att de behöver. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

3 kap. 8 § skollagen, Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Varbergs kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Omdömena i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna ska avse elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven. Omdömena ska vara tydliga.
- I de individuella utvecklingsplanerna ska framgå vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.
- Bestämmelserna om betygskatalog ska följas.

Motivering

Individuell utvecklingsplan med skriftligt omdöme

Enligt skollagen ska minst en gång varje termin läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen. Vidare framgår av skollagen att läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ska ge omdömen om elevens kunskapsut-

veckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Av Skolverkets allmänna råd för utvecklingssamtalet och den skriftliga individuella utvecklingsplanen framgår att läraren bör utforma omdömena i den skriftliga individuella utvecklingsplanen så att eleven och vårdnadshavaren får *tydlig* information om elevens kunskaper och kunskapsutveckling i förhållande till läroplanen.

Vid intervjuer med lärare och elever framkommer att eleverna inte förstår innehållet i de skriftliga omdömena. Eleverna berättar att det är omöjligt att förstå texten så de tittar bara på den stapel som finns som visar vilket betyg de ligger på och läser sedan den fritext läraren skriver om deras utvecklingsmöjligheter. Elever i de högre årskurserna berättar att det ofta bara står i de individuella utvecklingsplanerna vilka resultat de gjort vid prov, om de jobbar bra och att de ska fortsätta som de gör. De anser att detta kan vara frustrerande om det står att de ligger på ett E och att det sedan framgår i utvecklingsplanen att de ska fortsätta som de gör. De berättar att överenskommelser på utvecklingssamtalen inte alltid blir genomförda och om det framgår att de riskerar att inte uppfylla kunskapskraven får de inte alltid hjälp att utveckla området.

Lärarna berättar att det känns besvärande att skicka hem skriftliga omdömen som är svåra att förstå för elever och föräldrar. De får tillbringa tid på utvecklingssamtalet för att översätta språket eller förklara omdömet på bekostnad av att samtala om elevens kunskapsutveckling.

Skolinspektionen har tagit del av ett antal individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen. Omdömena är mycket omfattande (kan omfatta 30 sidor eller mer) och består främst av kunskapskrav för årskurserna 3, 6 och 9. Vid varje kunskapskrav anges om eleven har uppfyllt kunskapskravet, om eleven i nuläget har förväntade kunskaper för kunskapskravet eller om eleven riskerar att inte uppfylla kunskapskravet. Detta innebär att exempelvis för en elev i årskurs 2 beskrivs inte elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven. Eleven kan få samma bedömning år efter år då kunskapskravet är detsamma.

Om eleven riskerar att inte uppfylla kunskapskravet ges ingen information om vad eleven kan i förhållande till kunskapskravet. Således saknas en progression i bedömningen för eleven och omdömet ger inte information om elevens kunskapsutveckling i ämnet. Vid några ämnen skriver läraren i fritext vad eleven kan i förhållande till kunskapskravet och det finns exempel på individuella utvecklingsplaner där det framgår vad eleven behöver utveckla. Främst i högre årskurser framgår dock inte vad eleven behöver utveckla i den framåtsyftande

delen och skolans insatser för att eleven ska utvecklas framgår i mycket liten omfattning.

Av utredningen framgår således att omdömena i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna inte avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven. De insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt framgår heller inte. Vidare framgår av utredningen att omdömena inte ger eleven och vårdnadshavaren en *tydlig* information om elevens kunskaper och kunskapsutveckling i förhållande till läroplanen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Betygskatalog

Av skollagen framgår att ett betyg som innehåller en uppenbar oriktighet till följd av ett skrivfel eller liknande förbiseende får rättas av rektorn. Om den eller de som fattat ett beslut om betyg finner att beslutet är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning, ska denne eller dessa ändra beslutet, om det kan ske snabbt och enkelt. En sådan ändring får inte innebära att betyget sänks. Av Skolverkets föreskrifter om betygskatalog framgår att rättelser och ändringar ska dateras och signeras. Det ska även framgå av betygskatalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad.

Skolinspektionen har tagit del av utdrag ur skolans betygskatalog. I denna finns flera ändringar gjorda. Det finns både ändringar som visar att elevens betyg har sänkts och ändringar där elevens betyg har höjts. Det framgår inte på vilken grund ändringarna är gjorda och de saknar signering och datering. I intervju med rektor framgår att han inte känner till av vilken anledning ändringarna är gjorda.

Av utredningen framgår att betyg inte rättas/ändras i enlighet med författningarna. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

3 kap. 19-20 §§ och 10 kap. 12-13 §§ skollagen

15 § Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:123) om betygskatalog

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Varbergs kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektor ska se till att lärarna får kontinuerlig pedagogisk ledning i syfte att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.
- Rektorn ska ansvara för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Motivering

Av läroplanen framgår att rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Rektorn har ansvaret för skolans resultat. Enligt skollagen ska det på skolenhetsnivå genomföras ett systematiskt kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete genomförs.

Rektor uppger att han får god insikt om arbetet i skolan genom daglig kontakt, medarbetarsamtal samt andra pedagogiska samtal. Rektor deltar även vid olika planeringsmöten. Rektor uppger vidare att han får god insyn i skolans verksamhet bland annat via skolans digitala system. Lärarna uppger dock att de anser att rektor inte har god kunskap om deras undervisning. De berättar att rektor sällan ställer frågor kring deras undervisning och att det är ovanligt att han besöker dem i klassrummet. De anser inte att rektor tydligt visar vad han vill med skolan. De tror att anledningen kan vara att rektor har för lite tid för detta då han ansvarar för många verksamheter. Vid lärarintervju framkommer att de anser att de själva till stor del får ta ansvar för den pedagogiska utvecklingen.

I den enkät som genomfördes av Skolinspektionen inför tillsynen svarar en stor andel av den pedagogiska personalen att rektor inte har god kunskap om det dagliga arbetet i skolan, att rektor inte arbetar för att främja elevernas kunskapsutveckling samt att rektor inte tar ansvar för det pedagogiska arbetet på skolan.

Lärarna och personalen i fritidshemmet berättar att de, som ett led i kvalitetsarbetet, årligen gör skriftliga utvärderingar utifrån ett antal frågeställningar. Dessa utvärderingar lämnas till rektor. Rektor upprättar därefter en kvalitetsredovisning. Lärarna uppger att mycket av kvalitetsarbetet tycks ha stannat av de senaste åren. Tidigare jobbade de med en specifik metod i värdegrundsarbetet och hade ett elevråd som verkade fungera. Detta arbete har till stora delar stannat av då de upplever att rektor inte styr upp detta. De anser att prioriterade utvecklingsområden inte alltid utgår från skolans behov. De berättar att de

tidigare mer utgick från resultaten i kvalitetsredovisningen när skolan arbetade fram prioriterade utvecklingsområden.

Vid intervjuer med lärare och rektor framkommer att skolan har ställt samman kunskapsresultaten i samtliga ämnen och lärare och rektor har också kunskap om betygsutfallet. Några djupare analyser av varför kunskapsresultaten är lägre i årskurs 9 än i årskurserna 3 och 6 har inte förts enligt rektor och lärare. Lärarna berättar att de behöver bli bättre på att dokumentera de samtal och analyser som förs i arbetslagen för att förbättra systematiken i kvalitetsarbetet.

I intervju med personal i fritidshemmet framkommer att de inte dokumenterar hur utbildningen ska genomföras och fritidshemmet saknar system för att mäta och dokumentera resultat i fritidshemmet. De gör skriftliga utvärderingar och lämnar dessa till rektor men vet inte vad som sedan händer med dokumentationen. De får ingen tydlig återkoppling utifrån vad som framkommit. Rektor uppger i den verksamhetsredogörelse som Skolinspektionen begärt in i samband med tillsynen att fritidshemmets resultat inte dokumenteras men uppger att personalen via föräldrarna får veta att eleverna trivs och att de är nöjda med verksamheten. De planerar dock att genomföra en enkätundersökning kring fritidshemmets verksamhet under innevarande vår.

Skolinspektionen har tagit del av den kvalitetsredovisning som upprättats för läsåret 2011/12. Kvalitetsredovisningen saknar resultat och analys av kunskapsresultaten i samtliga ämnen i de årskurser där kunskapskrav finns. Den redovisar dock betygsutfall i årskurs 9 i engelska, matematik och svenska samt genomsnittligt meritvärde i årskurs 8 och 9 samt resultat vid nationella ämnesprov i årskurserna 3 och 6. Resultatet analyseras därefter och några förslag till åtgärder för att öka måluppfyllelsen presenteras. Analyserna är dock sällan kopplade till den undervisning som har bedrivits. Kvalitetsredovisningen redovisar inte heller resultatet av värdegrundsarbetet eller utvärderar om det särskilda stödet har varit tillräckligt.

Av utredningen framgår att rektorn inte ser till att lärarna får tillräcklig kontinuerlig pedagogisk ledning i syfte att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Vidare framkommer att rektorn inte fullt ut tar ansvar för att det bedrivs ett systematiskt dokumenterat kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Omfattning och resurstillgång**Bedömning**

Varbergs kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

- Eleverna ska ha tillgång till utrustning, böcker och andra lärverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning och för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

Motivering

Enligt skollagen ska för utbildningen finnas de lokaler och den utrustning som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

Elever och lärare berättar att skolan saknar grundläggande utrustning för att genomföra experiment i undervisningen i naturorienterande ämnen. De berättar att det bland annat saknas batterier och glödlampor och annan utrustning som behövs för att genomföra olika undersökningar i enlighet med läroplanen. Ibland får eleverna ta med eget material hemifrån. Elever och lärare berättar att det även saknas böcker, främst i naturvetenskapliga ämnen men även i matematik och samhällsvetenskapliga ämnen och att de böcker som finns är gamla och har ett inaktuellt innehåll. Rektor uppger att han påtalat dessa brister för lärare och att det finns medel att köpa in läromedel för. Rektor uppger att han blir förvånad över att det inte gjorts några inköp trots påstötningar. Elever berättar att de ibland behöver låna hem läromedelsböcker för att läsa hemma men att det inte alltid är möjligt då det inte finns en bok per elev i dessa ämnen.

Läraren i idrott och hälsa uppger att det saknas grundläggande utrustning som exempelvis linor, mattor, bommar och ringar som kan användas. Skolinspektionen kan vid besök i idrottshallen bekräfta att viss utrustning saknas. Läraren och eleverna uppger vidare att den grusplan som ska användas för att bland annat spela fotboll inte underhålls och har gropar eftersom bilar kör in på planen. Läraren berättar att skolan saknar medel för att köpa in böcker som behövs för undervisning i de delar som omfattar området hälsa i undervisningen i idrott och hälsa. Läraren menar att brister i lokaler och utrustning bidrar till att det blir svårt att göra undervisningen lustfylld för eleverna.

Av utredningen framgår att eleverna inte har tillräcklig tillgång till utrustning, böcker och andra lärverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning och för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 35 § skollagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Varbergs kommun en anmärkning.

Varbergs kommun ska vidta åtgärder för att rätta till bristen och redovisa de vidtagna åtgärderna till Skolinspektionen senast den 24 september 2013.

Trygghet, studiero och en god miljö**Bedömning**

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Trygghet, studiero och en god miljö.

- Det finns inte för varje verksamhet en plan mot kränkande behandling som innehåller dels konkreta åtgärder som skolenheten och varje särskild verksamhet avser att påbörja och genomföra under det kommande året utifrån en aktuell kartläggning, dels en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Samtliga intervjugrupper uppger att kränkningar sällan förekommer och om kränkningar kommer till personalens kännedom utreds och åtgärdas de skyndsamt. Skolan har även rutiner som används för att anmäla kränkningar till rektor och huvudman. Samtliga intervjugrupper uppger vidare att skolan och fritidshemmet genomför olika åtgärder för att förebygga kränkande behandling. Det kan vara exempelvis samtal i smågrupper och värderingsövningar. Om kränkningar förekommit i en klass sätts även förebyggande åtgärder in med anledning av vad som hänt.

Skolinspektionen har tagit del av skolans likabehandlingsplan som även omfattar en plan mot kränkande behandling i förskoleklassen, grundskolan och fritidshemmet. De planerade åtgärderna för att förebygga kränkningar är allmänt hållna. Det framgår inte heller vilka åtgärder som ska påbörjas eller genomföras under året i de olika verksamheterna, det vill säga i förskoleklassen, skolan och i fritidshemmet. Rektor och lärare uppger att de inte årligen kartlägger verksamheterna för att koppla åtgärderna till behoven utan planen revideras främst. De åtgärder som trots allt har genomförts av skolan beskrivs inte heller

i planen. I intervju med elever framkommer att ingen av dem känner till planen. Lärare och elever berättar att eleverna inte varit delaktiga när planen har upprättats. Vid intervju med personal i fritidshem framkommer att de inte heller varit delaktiga vid framtagandet av planen.

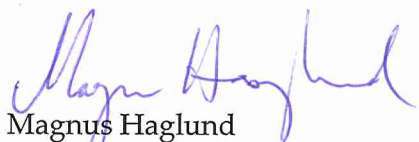
Utredningen visar att skolan och fritidshemmet bedriver ett aktivt arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Dock visar utredningen att planen mot kränkande behandling inte anger vilka konkreta åtgärder som skolenheten, och varje särskild verksamhet, utifrån en aktuell kartläggning avser påbörja och genomföra under det kommande året och den saknar en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts. Eftersom skolan genomför åtgärder för att förebygga kränkande behandling och även åtgärdar de kränkningar som kommit till skolans kännedom ser Skolinspektionen överträdelsen som mindre allvarlig och tilldelar huvudmannen en anmärkning.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

I ärendets slutliga handläggning har enhetschef Magnus Haglund, jurist Susanna Åhgren och utredare Karin Yllö-Werner deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Magnus Haglund
Enhetschef

Kristina Svensson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet redovisas i ett sammanfattande beslut. Fritidshem inspekteras i anslutning till tillsynen av grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i beslutet.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka

åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).